

поняття інформації. На думку К. Шеннона [9], інформація є передумовою знання, характеризуючи інформацію як сукупність трьох видів сигналів:

- 1) сукупність сигналів, які будь-які система чи об'єкт сприймає ззовні (вхідна інформація);
- 2) сукупність сигналів, які система чи об'єкт видає в навколишнє середовище (вихідна інформація);
- 3) сукупність сигналів, які система чи об'єкт зберігає в собі (внутрішня інформація).

Коли споживач інформації інтерпретує її, тобто об'єднує отримані знаки з їх значенням, то така інформація стає знанням. Отже, знання – це гносеологічна інформація.

Висновки. Таким чином, формування інформаційної культури відбувалось у взаємозв'язку з середовищем і суспільними відносинами між різними категоріями людей, які становили спільноту. На сучасному етапі розвитку суспільства інформаційна культура набуває важливого значення для формування фахівців високого рівня кваліфікації.

Література

1. Адольф В.А. Профессиональная компетентность современного учителя / В.А. Адольф. – Красноярск : КЦКП, 1998. – 224 с.
2. Андреев С.С. Информационная культура: уровень содержательности духовных ценностей [Электронный ресурс] / С.С. Андреев. – Режим доступа: <http://www.auditorium.ru/books/200/Glava6.html>.
3. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В.Г.Кременя; М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабін. – К. : Освіта, 2004. – 384 с.
4. Гречихин А.А. Информационная культура: Опыт типологического определения / А.А. Гречихин // Проблемы информационной культуры : сб. ст. / [под ред. Ю.С. Зубова, И.М. Андреевой]. – М., 1994. – С. 15.
5. Джинчарадзе Н.Г. Інформаційна культура / Н.Г. Джинчарадзе. – К. : Українські пропілеї, 1999. – 147 с.
6. Закон України “Про вищу освіту” / Інститут законодавства ВР України. – К., 2002. – 97 с.
7. Казиев В.М. Информатизация: понятие, виды, получение, измерение и проблема обучения / В.М. Казиев // Информатика и образование. – 2000. – № 4. – С. 12–22.
8. Финьков А.В. Формирование основ информационной культуры студентов-филологов с использованием экспертных систем : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 “Теорія і методика навчання інформатики” / А.В. Финьков. – К., 1995. – 162 с.
9. Шеннон Клод. Работы по теории информации и кибернетики : пер. с англ. / Клод Шеннон. – М. : Мир, 1971. – 382 с.

РОМАНИШИН Ю.Л.

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ-МЕНЕДЖЕРІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕЗУЛЬТАТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Ера інформатизації та комунікації вимагає від інформаційного фахівця інтегрованих знань та практично-професійних навичок у галузі документно-інформаційного менеджменту. Відповідно, у майбутнього документознавця-менеджера як фахівця в інформаційній сфері має бути сформована професійна готовність, а та-

кож він повинен володіти практичними навичками ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій під час здійснення управлінської діяльності в організації.

Велику кількість наукових досліджень проведено в галузі підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ). Серед них варто виділити праці І.М. Богданової, В.В. Давидова, М.І. Жалдака, Ю.О. Жука, В.І. Клочка, Л.М. Романишиної та ін. Значну увагу дослідженням питань професійної підготовки документознавців-менеджерів приділяють у своїх працях науковці Н.М. Кушнарєнко, О.В. Матвієнко, М.С. Слободяник та ін. Відзначаючи вагомий внесок вчених у розвиток проблеми використання інформаційних технологій у професійній підготовці фахівців, ми зауважуємо, що залишаються недостатньо вивченими питання використання ІКТ у формуванні професійної готовності до практичної діяльності майбутніх документознавців-менеджерів.

Сьогодні багато країн високими темпами розвивають та впроваджують сучасні інформаційні технології в різноманітні сфери життя і діяльності суспільства, сприяючи процесам глобальної інформатизації [1, с. 9]. Для повноправної інтеграції нашої країни у світове економічне співтовариство потрібно не тільки освоювати новітні інформаційні технології, розвивати інформаційну інфраструктуру, але основну увагу слід звертати на формування професійної готовності фахівців в інформаційній сфері використовувати ІКТ у різних галузях практичної діяльності.

Мета статті – проаналізувати результати формувального експерименту та виявити вплив ІКТ на формування готовності майбутніх документознавців-менеджерів до професійної діяльності.

Досліджуючи процес професійної підготовки документознавців-менеджерів до практичної діяльності в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (далі – ІФНТУНГ), ми дійшли висновку, що підвищити ефективність цього процесу можна за рахунок наявності розробленої моделі формування професійної готовності, у якій чітко представлено та обґрунтовано всі етапи технології формування готовності фахівця до майбутньої професійної діяльності за допомогою ІКТ [3]. Тому, враховуючи особливості навчально-пізнавальної діяльності в університеті та професійну спрямованість майбутніх фахівців інформаційної сфери, ми розробили модель формування готовності майбутніх документознавців-менеджерів до практичної діяльності за допомогою ІКТ.

Запропонована модель має такі складники: мета, вимоги, особливості підготовки, завдання, принципи, засоби навчання, форми впровадження, методи, компоненти, критерії та рівні готовності майбутніх документознавців-менеджерів до професійної діяльності, педагогічні умови, результат. Модель чітко відображає весь процес підготовки майбутніх фахівців інформаційної сфери до використання засобів ІКТ в їхній професійній діяльності [3]. Метою процесу є підготовка документознавців-менеджерів до майбутньої професійної діяльності засобами ІКТ. Меті підпорядковуються всі компоненти моделі, тому що вона є системоутворювальним фактором. Відповідно до поставленої мети, нами визначено основне завдання – сформулювати достатній рівень мотивації (мотиваційний компонент), теоретичних знань (змістовий компонент), практичних умінь (процесуальний компонент) та професійних навичок (рефлексивно-креативний компонент) документознавців-

менеджерів до використання ІКТ як у майбутній професійній діяльності, так і під час навчального процесу. В основу розробленої моделі ми поклали загальнодидактичні принципи. Перетворення мети навчання в результати відбувається завдяки використанню засобів навчання таких, як: комп'ютерна техніка, периферійне устаткування, засоби телекомунікації та засоби Інтернет- технологій. Виходячи зі специфіки підготовки документознавців-менеджерів та ґрунтуючись на проведених спостереженнях, ми дійшли висновку, що найоптимальнішими формами впровадження засобів ІКТ в навчальний процес будуть лабораторні та практичні роботи, семінари, творчо-пошукова та самостійна робота студентів. Саме їх використання вимагає від студентів набуття та вдосконалення умінь та навичок роботи з ІКТ.

Для забезпечення результативності підготовки майбутніх фахівців до роботи з сучасними ІКТ, ми визначили педагогічні умови реалізації нашої моделі, а саме: дотримання принципу зв'язку теорії з практикою, розвиток та активізація пізнавальних потреб студентів за допомогою засобів ІКТ, використання ІКТ студентами з метою аналітико-синтетичної обробки інформації, володіння та вміння застосовувати ІКТ під час виконання професійних завдань, створення сприятливого інформаційного середовища для якісного функціонування ІКТ у навчальному процесі. Педагогічні умови ми розглядали та застосовували в комплексі, адже вони тісно пов'язані між собою, і кожна наступна впливає з попередньої [2].

Перевірку дієвості розробленої моделі провели під час формульованого експерименту, який проводився на базі ІФНТУНГ. Вивчено також досвід використання ІКТ в підготовці майбутніх документознавців-менеджерів в інших ВНЗ України.

Загальна кількість учасників експерименту на всіх етапах становила 284 студенти, з яких 143 студенти навчалися в експериментальній і 141 – у контрольній групі.

Метою формульованого експерименту була апробація розробленої моделі формування готовності документознавців-менеджерів до майбутньої діяльності засобами ІКТ. Завдання формульованого експерименту полягали в необхідності експериментальної перевірки доцільності впровадження авторської моделі готовності документознавців-менеджерів шляхом визначення рівня засвоєння теоретичних знань, практичних умінь та навичок і формування позитивної мотивації у студентів.

На першому етапі формульованого експерименту проводилась перевірка наявного стану готовності майбутніх документознавців-менеджерів до використання у практичній діяльності ІКТ. Для цього ми сформуливали контрольну та експериментальну групи, які брали участь у педагогічному експерименті. Для забезпечення рівності умов в експериментальних і контрольних групах ми розділили склад студентів на кількісно однакові групи за рівнем успішності. До початку формульованого експерименту контрольна та експериментальна групи суттєво не відрізнялись за рівнем сформованості знань та практичних навичок роботи з ІКТ, а також позитивною мотивацією з використання ІКТ у навчальній та майбутній професійній діяльності. Рівень сформованості знань, умінь та навичок ми визначали за результатами успішності студентів (середнього балу) за рейтингом.

Навчання документознавців-менеджерів в експериментальній групі (далі – ЕГ) відбувалося за модульно-рейтинговою технологією з обов'язковим визначенням рейтингу кожного студента й використанням навчальних завдань професійного спрямування. Цей напрям відображав етапи ускладнення навчально-пізнавальної діяльності студентів з метою формування різнорівневих умінь вирішувати профе-

сійно орієнтовані завдання. Постійний контроль якості засвоєння знань документознавців-менеджерів здійснювався за допомогою вступного, поточного та вихідного тестування. Частина завдань для самостійної підготовки вимагала від студентів використання ІКТ. Навчальний процес проводився згідно з розробленою нами моделлю поетапного формування готовності документознавців-менеджерів відповідно до визначених компонентів та критеріїв. Засоби ІКТ використовувалися не лише під час навчальної діяльності та самостійної роботи студентів, але й у процесі науково-дослідної діяльності та при написанні курсових робіт.

У контрольній групі (далі – КГ) навчальна діяльність здійснювалася за традиційною методикою, яка характеризувалася загальноприйнятою методикою проведення заняття з використанням стандартних видів робіт: усного опитування та кінцевого письмового контролю. Завдання з використанням ІКТ для самостійної підготовки студенти виконували фрагментарно, тобто без особливого бажання.

Особливу увагу протягом усього експерименту ми приділяли цілеспрямованому спостереженню за навчальною підготовкою документознавців-менеджерів на заняттях з інформаційного менеджменту (професійно орієнтована дисципліна), а саме характеру навчально-пізнавальної діяльності, рівню активності та мотиваційної зацікавленості в підготовці до професійної інформаційної діяльності.

Коротко розглянемо результати формувального експерименту.

Для визначення сформованості *мотиваційного компонента* в майбутніх документознавців-менеджерів ми використали метод анкетування. Анкета складалася з 10 запитань, студент вибирав відповідь, яку вважав правильною. Питання в анкеті були сформульовані так, щоб визначити такі складові:

- 1) ставлення майбутніх документознавців-менеджерів до професійної діяльності;
- 2) бажання працювати за обраною професією;
- 3) бажання удосконалювати набуті професійні знання та вміння;
- 4) ставлення до використання ІКТ у навчальній та професійній діяльності;
- 5) доцільність практичних навичок роботи з ІКТ у майбутній професійній діяльності.

Результати формувального експерименту засвідчили, що значні позитивні зміни у формуванні мотиваційного компонента в майбутніх документознавців-менеджерів наявні. Сформованість мотиваційного компонента в студентів КГ досягнула достатнього рівня (порівнюючи з середнім рівнем на початку формувального експерименту), у студентів ЕГ – високого (порівняно з достатнім на початку формувального експерименту). Навіть несистематичне використання ІКТ у навчальній діяльності студентів КГ засвідчило позитивні результати, студенти цікавляться та прагнуть набувати й поглиблювати свої практичні вміння та навички роботи з ІКТ, поступово у студентів КГ зростає зацікавленість навчальними завданнями, які вимагають використання засобів ІКТ, вони починають розуміти важливість професійного оволодіння ІКТ для майбутньої діяльності. Щодо студентів ЕГ, то ми спостерігали значне підвищення інтересу до навчального процесу та формування у студентів ЕГ високого рівня мотиваційного компоненту. Позитивні результати експерименту доводять, що поєднання традиційних технологій навчання з ІКТ у навчальному процесі дає значний та ефективний результат і впливає на підвищення рівня мотивації у студентів.

Для визначення рівня сформованості *змістового компонента* ми вибрали метод тестування. За професійно орієнтовану дисципліну обрали інформаційний менеджмент, який власне є ключовою дисципліною в курсі підготовки майбутніх документознавців-менеджерів, а також у ньому простежуються міжпредметні зв'язки (з інформаційно-комп'ютерними та спецдисциплінами) та зв'язки з практичною професійною діяльністю. Тестові завдання розробили в 10 варіантах. Кожен варіант складався з 10 запитань, які були поділені за чотирма рівнями складності, відповідно до показників рівнів сформованості готовності за критерієм змістового компонента та навчальними можливостями студентів. Питання були спрямовані на: перевірку оволодіння та відтворення майбутніми інформаційними фахівцями базових професійних понять, термінів та ключових концепцій інформації та інформаційного менеджменту (I рівень); визначення рівня засвоєння властивостей, ознак, характеристик, основних процесів інформаційного менеджменту та структури інформації (II рівень); аналіз та синтез інформації, володіння належним теоретичним рівнем знань про можливості та переваги використання концепцій інформаційного менеджменту у практичній діяльності, грамотне використання професійної лексики, вміння самостійно пропонувати кращі варіанти для вирішення стандартних професійних завдань та виявляти причинно-наслідкові залежності в інформаційних процесах (III рівень); виявлення систематичних та глибоких знань про можливості практичного використання інформаційного менеджменту для вирішення професійних завдань (IV рівень).

Результати підсумкового контролю сформованості змістового компонента дають можливість зробити висновок, що середній показник успішності рівня теоретичних знань зріс на 0,6 бала у КГ (з 6,0 бала до 6,6 бала) та на 1,5 бала в ЕГ (з 6,11 бала до 7,61 бала). Результати показали, що кількість студентів КГ та ЕГ, які володіють тільки найпростішим рівнем теоретичної підготовки, зменшилась, (що є показником позитивної динаміки і свідчить, що студенти менше роблять помилок на початкових рівнях складності), а саме на 5,7% в КГ. В ЕГ бачимо, що всі студенти виконали завдання I рівня складності. Також спостерігаємо зменшення кількості студентів, які не можуть опанувати завдання за репродуктивним (II) рівнем теоретичної підготовки (зменшення на 8,8% в КГ та на 16,7% – в ЕГ). Так, показник достатнього (III) рівня сформованості змістового компонента зріс на 11,6% в КГ та на 7,6% в ЕГ. Відбулися значні зміни показника високого (IV) рівня готовності. Цей показник зріс на 2,9% в КГ та на 25% – в ЕГ. Такі результати ми пояснюємо тим, що в КГ використовувалися традиційні технології подання та засвоєння теоретичного матеріалу з частковим використанням ІКТ, а в ЕГ ми поєднали традиційну технологію з ІКТ, що позначилося на кращому засвоєнні теоретичного матеріалу студентами. За результатами підсумкового контролю формувального експерименту, рівень сформованості теоретичних знань в КГ залишився на середньому рівні, а рівень сформованості змістового компонента в ЕГ сягнув достатнього рівня. Це дає змогу стверджувати, що застосування авторської моделі формування готовності майбутніх документознавців-менеджерів до практичної діяльності за допомогою ІКТ дає можливість значно покращити рівень формування власне професійних знань та виробити у студентів здатність знаходити нестандартні підходи до вирішення проблемних запитань, що активізує в них творче мислення, розвиває здатність використовувати набуті раніше знання, вміння оперувати професійною термінологією; проводити паралелі та використовувати міжпредметні знання у складних професійних ситуаціях.

Для визначення рівня сформованості *процесуального компонента* в майбутніх документознавців-менеджерів ми розробили практичні завдання для виконання на комп'ютері, які також були згруповані за чотирма рівнями складності. Ці завдання спрямовані на перевірку умінь та навичок роботи з програмним забезпеченням та використання сучасних ІКТ для розв'язання професійних завдань. Всі практичні завдання базувалися на п'яти програмних продуктах (Word, Excel, Access, PowerPoint, Internet). Завдання на перевірку процесуального компонента складені з поступовим ускладненням рівня завдань та залученням до вирішення поставлених завдань раніше набутих документознавцями-менеджерами знань, практичних умінь та навичок. Вони зорієнтовані на активізацію пізнавально-самостійної роботи та креативного підходу до виконання професійних завдань. Практичні завдання, які ми використовували під час експерименту, мають проблемно-прикладний характер і спрямовані на формування та вдосконалення базових практичних навичок роботи з основними програмними продуктами. Вирішення запропонованих нами практичних завдань вимагає від майбутніх документознавців-менеджерів уміння використовувати розумові дії, оперувати вже набутими міжпредметними знаннями та вміннями; розвиває логічне мислення, формує індивідуальний практичний стиль виконання завдань кожним студентом зокрема.

Результати підсумкового контролю формувального експерименту показали, що завдання з поділом на рівні за професійним спрямуванням та використання ІКТ в самостійній роботі дало позитивні показники в навчанні. Так, завдання першого рівня складності може виконати 94,2% студентів у КГ та 100% студентів в ЕГ. Що стосується завдань II рівня складності, то ще 31,4% студентів КГ мають проблеми з виконанням завдань цього рівня, проте в 94,5% студентів ЕГ сформовані вміння репродуктивного рівня. Практичними навичками III рівня володіють 40% студентів КГ. В ЕГ показник сформованості процесуального компонента III рівня складності збільшився на 25%. Значний приріст показника рівня сформованості процесуального компонента відбувся на IV рівні складності: в КГ цей показник зріс на 11,4%, а в ЕГ – на 19,6%. За результатами підсумкового контролю, середній бал успішності студентів у КГ становить 7,1 (зріс на 0,7), а в студентів ЕГ – 8,2 (зріс на 1,7). Це дає нам змогу стверджувати, що рівень сформованості процесуального компонента у студентів обох груп є достатнім, що підтверджує результативність нашої методики.

Завершальним показником готовності майбутніх документознавців-менеджерів до професійної діяльності є сформованість у них *рефлексивно-креативного компонента*. Власне цей компонент закладає основи індивідуального професійного стилю роботи над проблемними завданнями, формує в нашого майбутнього фахівця вміння та навички роботи з ІКТ для вирішення професійних завдань, здатність самостійно та об'єктивно оцінювати власну практичну діяльність, виявляти шляхи самовдосконалення тих навичок, які, на думку студентів, у них гірше набуті або якими вони мають оволодіти для підвищення свого практично-професійного рівня підготовки. Для перевірки сформованості цього компонента ми розробили практичні завдання професійного спрямування, які відповідали чотирьом рівням складності. Практичні завдання володіють професійною спрямованістю, вимагають від студентів активізації знань та умінь не тільки з комп'ютерно-інформаційного циклу дисциплін, але в більшості вони спрямовані на використання набутих навичок з професійно орієнтованих дисциплін.

Для формування рефлексивно-креативного компонента в майбутніх документознавців-менеджерів ми поступово на практичних заняттях вводили творчо-професійні завдання з їх поступовим ускладненням, зважаючи на навчальні можливості студентів, рівень їх підготовки та зацікавленість і бажання їх вирішувати. Вміння вирішувати такі завдання для майбутніх документознавців-менеджерів передбачає таке: закріплюються та вдосконалюються практичні вміння та навички; розвивається пізнавальна активність у студентів, що сприяє розвитку самостійного мислення та самосійної роботи над собою та своїми знаннями та навичками; поглиблюються теоретичні знання та набуваються навички роботи з міжпредметними знаннями; підвищується зацікавленість студентів професійно орієнтованими дисциплінами на рівні фахівців (студенти починають читати професійну пресу, цікавляться професійними Інтернет-ресурсами); формуються вміння шукати нестандартні та оригінальні способи вирішення поставлених навчально-професійних завдань; зникає страх перед завданнями, які, на перший погляд, є невідомими для студента, які він через невпевненість у власних силах за інерцією відкидає, з'являється бажання не тільки подумати над завданням, але й знайти шляхи вирішення навіть тоді, коли для цього потрібно звернутися до додаткових джерел інформації; крім того, рейтинговий контроль дає змогу формувати студентам завдання, враховуючи їх можливості та поступово їх ускладнювати, а студентам це допомагає активно працювати під час навчального процесу.

Результати перевірки сформованості цього компонента свідчать про позитивну динаміку його формування у студентів. Зниження показників перших двох рівнів свідчить про те, що, по-перше, у студентів добре сформований процесуальний компонент (оскільки він є основою для розвитку та формування рефлексивно-креативного компонента), і вони на належному рівні володіють базовими навичками роботи з ІКТ; по-друге, студенти без помилок і повністю виконують завдання перших двох рівнів, а саме: 88,6% студентів у КГ та 100% в ЕГ справляються із завданнями I рівня; 74,3% студентів у КГ та 91,7% в ЕГ виконують завдання II рівня. Частка студентів, які оволоділи складнішими рівнями виконання професійно орієнтованих практичних завдань зросла, а саме: на 5,7% зріс показник виконання завдань III рівня студентами КГ та в 2 рази цей показник збільшився в ЕГ, тобто на 30,2%. У групах (КГ й ЕГ) майже вдвічі зросли показники виконання завдань найвищого – творчого рівня (на 8,6% у КГ та на 19,7% в ЕГ). Позитивні результати підсумкового контролю виявляються через зростання середнього бала успішності в обох досліджуваних групах. На 0,6 зріс показник успішності в КГ та на 1,7 в ЕГ. Хоча, спостерігаючи за зростанням цього показника в КГ (6,8), відзначаємо, що рівень сформованості рефлексивно-креативного компонента залишається в студентів КГ на середньому рівні. А приріст показника в ЕГ (8) дає змогу констатувати, що рівень сформованості цього компонента досягнув достатнього рівня.

Отже, результати формувального експерименту свідчать, що розроблена авторська модель формування готовності документознавців-менеджерів до майбутньої діяльності засобами ІКТ дає змогу підготувати фахівця, знання, уміння та навички якого відповідатимуть достатньому рівню готовності. Це доводить дієвість та результативність моделі. Позитивну динаміку зростання показників сформованості змістового, процесуального та рефлексивно-креативного компонентів подано в таблиці.

**Динаміка сформованості основних компонентів готовності
у документознавців-менеджерів під час формувального експерименту**

Об'єкт дослідж.		СБ	Рівні сформованості компонентів			
			I рівень	II рівень	III рівень	IV рівень
1	2	3	4	5	6	
Змістовий компонент						
КГ	ВК	6,0		Середній		
	ПК	6,6		Середній		
ЕГ	ВК	6,1		Середній		
	ПК	7,6			достатній	
Процесуальний компонент						
КГ	ВК	6,4		Середній		
	ПК	7,1			достатній	
ЕГ	ВК	6,5		Середній		
	ПК	8,2			достатній	
Рефлексивно-креативний компонент						
КГ	ВК	6,2		Середній		
	ПК	6,8		Середній		
ЕГ	ВК	6,2		Середній		
	ПК	8			достатній	

Примітка:

СБ – середній бал;

ВК – вхідний контроль, який використовувався під час формувального експерименту;

ПК – підсумковий контроль.

Для перевірки правильності та надійності результатів експерименту ми використали сучасні методи статистичної обробки даних – комп'ютерний програмний продукт статистичного аналізу STATISTICA. Розрахунки, проведені за допомогою програми STATISTICA, дають змогу стверджувати та доводять, що при дотриманні умов експериментальної методики ймовірно є правильність та дієвість нашого твердження, що між ЕГ та КГ є відмінність більша, ніж 0,95, тобто можна буде отримати такі самі високі результати формування в майбутніх документознавців-менеджерів знань, умінь та навичок, які були отримані під час нашого експерименту в експериментальній групі. Тобто наша гіпотеза узгоджується (приймається) з наявними даними.

Висновки. Результати формувального експерименту довели, що розроблена авторська модель формування готовності документознавців-менеджерів до майбутньої діяльності засобами ІКТ дає змогу підготувати фахівця, професійна підготовка якого відповідатиме достатньому рівню готовності. Для перевірки правильності та надійності нашої гіпотези ми провели розрахунки за допомогою сучасного пакета статистичного аналізу STATISTICA. Одержані результати підтвердили дієвість моделі готовності та результативність запропонованої методики.

Література

1. Новаківський І.І. Інформаційні системи у менеджменті: системний підхід : навч. посіб. / І.І. Новаківський, І.І. Грибик. – Л. : Вид-во Національного університету “Львівська політехніка”, 2007. – 197 с.

2. Романишин Ю.Л. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на педагогічні умови формування готовності майбутніх документознавців-менеджерів / Ю.Л. Романишин // Вища освіта в Україні : теоретичний та науково-методичний часопис. – 2008. – № 4 (додаток). – С. 161–162.

3. Романишин Ю.Л. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) при створенні моделі готовності документознавців-менеджерів до майбутньої діяльності / Ю.Л. Романишин // Матеріали V науково-методичної конференції. – К., 2008. – С. 118–120.

РУДЕНКО Н.В.

ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Безперечним досягненням людства, яке входить у третє тисячоліття, стала розробка основних стандартів гуманістичного принципу рівності, визнання того, що всі люди рівні, незалежно від будь-яких ознак. Ця ідея проголошена в Політичній декларації Спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН “Жінки в 2000 році: рівність між чоловіками і жінками. Розвиток і мир у XXI столітті”, де національні уряди зобов’язалися “забезпечувати формування в країнах суспільства, у якому жінки і чоловіки діяли б в ім’я побудови такого світу, де кожна людина могла б жити в умовах рівності, розвитку і миру”. В Україні право на отримання освіти зафіксовано в Конституції України, Законі України “Про освіту”, у відповідних статтях Законів України “Про загальну середню освіту”, “Про професійно-технічну освіту”, “Про вищу освіту”, що відповідає вимогам Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та цілям розвитку тисячоліття, прийнятим на саміті, де Україна взяла на себе зобов’язання досягти гендерної рівності до 2015 р.

Сучасний рівень розвитку гендерних досліджень і гендерної освіти в Україні свідчить про формування моделі нового світобачення. Оригінальність цього світобачення визначається особливостями, зумовленими глобалізацією сучасного життя. З одного боку, конструюванням і розвитком нових напрямів гендерних відносин у соціально-економічній сфері українського суспільства, з іншого, – стримуванням патріархальних стереотипів. Це призводить до перебоїв у чіткому розмежуванні “жіночого і чоловічого простору”, стає стимулом для перерозподілу раніше закріплених гендерних позицій.

Для активного залучення у суперечливий процес еволюції суспільства жінок і чоловіків потрібно психологічно, соціально і економічно готувати. Це вимагає чіткого визначення пріоритетів гендерної освіти, які формуються під впливом попиту сьогодення, а саме трансформації суспільних ідеалів, підвищення вимог до якісних і змістовних аспектів життя. У цих умовах гендерна освіта має забезпечити збереження культурних цінностей і водночас, сприяти соціальним змінам, що відбуватимуться з впровадженням нових навчальних технологій та переоцінкою існуючих знань.

Особливо важливою виглядає, на нашу думку, проблема створення стійкої системи отримання знань з питань гендеру, системи, яка б включала в себе як освіту, так і просвітництво, даючи можливість доступу до таких знань людині протягом усієї кар’єри і життя. Поки що тільки зароджуються основи такої системи і, вочевидь, найбільш швидко може бути відчутним результат у структурі вищої і середньої освіти.

Метою статті є аналіз проблеми інтеграції гендерного підходу в систему вищої освіти.